

Prof. dr hab. Bogdan Koszel

Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM

Poznań

Recenzja dorobku naukowo-badawczego i dydaktycznego dr Magdaleny Żakowskiej ubiegającego się o stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego

1. Podstawowe dane o kandydatce

Dr Magdalena Żakowska ukończyła studia w zakresie międzynarodowych stosunków politycznych (specjalność wschodnia) na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego w 2003 r. r. Po uzyskaniu dyplomu magistra pracowała na umowie zlecenie w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych, a od 2010 trwale związała się Wydziałem Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego. Było to związane z ukończeniem i obroną pracy doktorskiej na tym wydziale. Jej ówczesne zainteresowania koncentrowały się na ciekawej problematyce – społeczności niemieckiej w Rosji i rosyjskich Niemców w Niemczech. W 2010 r. obroniła pracę doktorską na swojej macierzystej Uczelni. Poszerzyła swoje pole badawcze, ponieważ jej rozprawa doktorska podejmowała interesujący problem badawczy dotyczący zaprogramowania kulturowego niemieckich „późnych przesiedleńców” z Polski i Rosji. Promotorem tezy doktorskiej był prof. dr hab. Andrzej Lazari, a recenzentami prof. dr hab. Roman Bäcker z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz prof. dr hab. Rafał Stobecki z Uniwersytetu Łódzkiego.

W latach 2010-2021 dr M. Żakowska pracowała jako adiunkt w trzech katedrach (Katedra Europy Środkowej i Wschodniej, Katedra Studiów Europejskich, Katedra Teorii i Historii Stosunków Międzynarodowych) Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego.

Zgodnie z przyjętymi kryteriami i standardami, ocenie podlegają najważniejsze obszary aktywności i zaangażowania dr Magdaleny Żakowskiej po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, które sprowadzają się do:

- oceny dorobku naukowo-badawczego po uzyskaniu stopnia naukowego doktora (ze szczególnym uwzględnieniem tzw. pracy habilitacyjnej)
- oceny nabytego doświadczenia we współpracy międzynarodowej (staże zagraniczne i krajowe)
- oceny udziału w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych
- oceny doświadczenia w kierowaniu zespołami badawczymi krajowymi i międzynarodowymi oraz udziału w grantach badawczych. Organizacja konferencji naukowych. Członkostwo w korporacjach i towarzystwach naukowych
- oceny osiągnięć dydaktycznych
- oceny działalności organizującej i popularyzującej naukę. Nagrody i wyróżnienia

2. Ocena dorobku naukowo-badawczego dr Magdaleny Żakowskiej po uzyskaniu stopnia naukowego doktora

W badaniach naukowych dr M. Żakowskiej hasłami wywoławczymi są przede wszystkim Rosja i Niemcy oraz istniejące pomiędzy nimi współzależności i uwikłania. Jej obszar badawczy jest dość szeroki, obejmuje zagadnienia związane z historią, politologią, kulturoznawstwem i filozofią. Interesuje ją wzajemne postrzeganie się Rosjan i Niemców i ogólnie rzecz biorąc – co uwidocznione zostało w pracy habilitacyjnej - odbiór Rosji przez europejską niemiecką hemisferę językową.

W badaniach naukowych Habilitantka zakresiła sobie cztery ambitne obszary eksploracji naukowej. Pierwszy z nich dotyczy rzeczywistości postkomunistycznej Rosji i rosyjskiej myśli politycznej, drugi analizuje wątki związane z polityką historyczną i dyskursem tożsamościowym w państwach Europy Zachodniej. Trzecie pole badawcze obejmuje Rosję i Unię Europejską w dyskursie eurosceptycznym. Czwarte stanowi kontynuację badań nad doktoratem i przybliża kulturę oraz dylematy tożsamościowe Niemców polskich i rosyjskich.

W każdym z analizowanych obszarów badawczych dr M. Żakowskiej można mówić o sporych osiągnięciach wyrażonych w opublikowanych monografiach, częściach prac zbiorowych i artykułach naukowych. Profil badawczy Habilitantki

można więc uznać za spójny wewnętrznie, wyraźnie ukształtowany i dobrze ukierunkowany.

Kierując się najnowszymi i wcześniejszymi dokonaniem, Habilitantka sformułowała tytuł osiągnięcia naukowego jako *Rosja w niemieckim, austriackim i szwajcarskim dyskursie medialnym od XIX do XXI wieku*. Na to osiągnięcie w pierwszej kolejności składa się monografia zatytułowana *Kłopoty z niedźwiedziem. Rosja w niemieckim, austriackim i szwajcarskim dyskursie medialnym od XIX do XXI wieku* która ukazała się w 2020 nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego. Warto zaznaczyć, że recenzentem w wydawniczym był uznany specjalista z Państwowego Uniwersytetu Petersburskiego filozof, roszjoznawca prof. Oleg Riabow.

Recenzowana monografia jest pierwszą na gruncie polskim podejmującą interesujący problem badawczy jakim jest analiza wzajemnego zafascynowania się dwóch narodów – Niemców i Rosjan. Ma to zakorzenienie w dalekiej przeszłości, ale echa tego pozytywnego wzajemnego postrzegania są obecne są do dnia dzisiejszego. Pomimo neoimperialnych ciągów W. Putina, aneksji Krymu i rozpętania wojny w Donbasie, Rosja ma w Niemczech liczne grono wiernych sympatyków i zagorzałych zwolenników określanymi potocznie jako „rozumiejących Rosję” (*Russlandvesteher*). Z drugiej strony bolesna, naznaczona tragicznym wojennym piętnem antyniemiecka trauma Rosjan nie wyrugowała w świadomości tego społeczeństwa wysokiego uznania dla Niemców, ich dokonań gospodarczych i kulturalnych. Trafnie też Autorka zwraca uwagę, że sposób postrzegania Rosji np. przez dziennikarzy niemieckich miał olbrzymi wpływ na odbiór i kształtowanie tego wizerunku w Austrii i Szwajcarii.

Nie ulega wątpliwości, że analiza i opracowanie podjętego zagadnienia badawczego wymagały znajomości interdyscyplinarnego warsztatu naukowego. Z lektury pracy widać, że Autorka dobrze się czuje nie tylko w obszarze metodologii historii i politologii, ale chętnie sięga do metod badawczych i warsztatu naukowego prasoznawców, filozofów, antropologów i kulturoznawców i nawet psychologów. Cel pracy został przez autorkę dokładnie określony. Miała to być „identyfikacja i dekonstrukcja politologicznych, dyskursów, medialnych dotyczących Rosji w niemieckojęzycznych środkach masowego przekazu od drugiej połowy XIX do początku XXI w.”. Siłą rzeczy, ze względu na rozległość obszaru badawczego, Habilitantka zdecydowała się wyselekcjonować materiał badawczy, który objął kluczowe dla niej artykuły prasy codziennej, w tym satyrycznej, materiały propagandowe i podręczniki do historii

Struktura pracy jest logiczna i przejrzysta, co wynikało z przyjęcia chronologii jako całościowej ramy trzymającej w ryzach cały wykład. Układ treści jest spójny i przemyślany. Tak więc tytuł, obszar badawczy i konstrukcja monografii nie budzą zastrzeżeń. Język jest komunikatywny, ale wymaga od czytelnika koncentracji. Autorka starała się, by za pomocą chwytliwych tytułów w podrozdziałach rozbudzić zainteresowanie i ciekawość czytelnika i to się jej udało. Generalnie, narracja prowadzona jest w sposób klarowny i rzeczowy, można powiedzieć, że erudycja należy do dość mocnej strony całego wykładu. Autorka sprawnie panuje nad zebrany materiał badawczy, posiada dobrze zorganizowany warsztat naukowy. W aparacie naukowym często wprowadza przypisy erudycyjne, co podnosi walor książki. Jeżeli lekturze towarzyszy odpowiednia dyscyplina czytelnicza, to można powiedzieć, że tę książkę dobrze się czyta, a komentarze i opinie Autorki trafiają do przekonania czytelnikowi.

Przystępując do napisania książki dr M. Żakowska zebrała różnorodną bibliografię, gdzie na czoło wybijają się monografie, artykuły naukowe i prasowe, raporty bazy danych, materiały ikonograficzne, literatura piękna, pamiętniki i podręczniki. Można ją uznać za reprezentatywną dla analizowanej problematyki badawczej. Jakkolwiek każdy autor ma prawo do selekcji i wyborów materiałów, to odczuwam spory niedosyt jeżeli chodzi o obecność znanych niemieckich autorów i tytułów prasowych zajmujących się Rosją. Jeżeli w odniesieniu do historii Autorka znakomicie wykorzystwała dobrze mi znane satyryczne pismo „Kladderradatsch”, to wśród analityków niemieckich wieloaspektowo zajmujących się Rosją ewidentnie brakuje historyków i politologów, jak np. H. Timmermanna, S. Meistera, Ch. Hacke, R. Götza, J. Franzke, H. Adomeita, czy najgłośniejszego z nich Alexandra Rahra. Ten ostatni swoją książką *Wladimir Putin. Der Deutsche im Kreml* (München 2000), która rozeszła się w rekordowych nakładach, miał olbrzymi wpływ na postrzeganie przez Niemców putinowskiej Rosji. Nie wiem jakim kluczem kierowała się Habilitantka wybierając z tytułów współczesnej prasy niemieckiej (2000-2019) tygodnik „Der Spiegel”, „Stern”, a z dzienników „Die Welt”. Z dzienników raczej wybrałbym też konserwatywny „Frankfurter Allgemeine Zeitung”, gdzie swoimi opiniotwórczymi artykułami o Rosji brylowali dziennikarze R. Vesper, G. Bannas i M. Sattar. Dobrym uzupełnieniem byłby tygodnik „Die Zeit”, gdzie w odróżnieniu od „Spiegla” spotkać można było szersze omówienia na temat polityki, literatury i szerzej kultury w Rosji. Istnieje też spory polski dorobek naukowy omawiający relacje niemiecko-rosyjskie i nie

ogranicza się do obecnego w książce A. Stempina, czy publikacji E. Dmitrów. Mam tu na myśli głównie świetną obszerną monografię bydgoskiego politologa Michała M. Kosmana *Polityka RFN wobec ZSRR/Rosji w latach 1989-2009*, (Bydgoszcz 2013), czy liczne prace nieżyjącego już krakowskiego historyka Erharda Cziomera. Warto było dokonać kwerendy specjalistycznego kwartalnika „Przegląd Zachodni”, ukazującego się w Instytucie Zachodnim Poznaniu od 1945 r. gdzie wielokrotnie podejmowano różne wątki niemiecko-rosyjskie, np. w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia dotyczące sytuacji Niemców nadwołżańskich w Rosji.

Pod względem merytorycznym, ale też i technicznym, Autorka podzieliła książkę na trzy obszerne rozdziały nie licząc Wstępu, Zakończenia, Bibliografii, wykazu tabel, ilustracji i wykresów. Oryginalnie potraktowany Wstęp ma raczej charakter rozdziału wprowadzającego. Ale również znajdziemy tam charakterystykę podejścia naukowego, omówienie struktury pracy i metod badawczych. W tytule podrozdziału o nazwie „Inspiracje” autorka dokonała też przeglądu istniejącego dorobku naukowego na temat analizowanych zagadnień.

W rozdziałach merytorycznych dr M. Żakowska kolejno skupiła się na opisanie cech dyskursu politycznego na temat Rosji w XIX-wiecznej prasie satyrycznej nie tylko ukazującej się w Niemczech, Szwajcarii i Austrii, ale podejmuje też interesujący wątek analizy wizerunku Rosji jako mitu w świadomości Bułgarów i Serbów (roz. I *Rosja w dziewiętnastowiecznym dyskursie politycznym*). Drugi z rozdziałów, w moim przeświadczeniu najciekawszy, (*Wojna i fascynacja Rosją w wieku XX*) przybliży wybrane dyskursy medialne dotyczące Związku Radzieckiego i Rosji w XX wieku. Autorka kolejno szczegółowo omawia postrzeganie Rosji w narracji państw centralnych w okresie I wojny światowej, odbiór ZSRR w prasie satyrycznej Republiki Weimarskiej, wizerunek ZSRR w propagandzie nazistowskiej i następnie w karykaturze NRD i RFN okresu zimnowojennego. Trzeci, ostatni rozdział (*Przewyciężyć przeszłość. Obraz Rosji w cieniu współczesnych debat historycznych*) koncentruje się na dyskursie wokół Rosji pod kątem debat historycznych odbywających się pod hasłami „przewycięzania przeszłości”. Tutaj punktem odniesienia do rozważań Autorki jest problem krzywdy, winy i odpowiedzialności obecny w niemieckiej i austriackiej polityce pamięci o II wojnie światowej. Ciekawym uzupełnieniem jest również postrzeganie putinowskiej Rosji, obecnej szeroko i wielowymiarowo na łamach niemieckojęzycznych mediów.

W pracy dr M. Żakowska sformułowała pięć wniosków, które są wynikiem przyjętych i zweryfikowanych założeń badawczych. Ogólna ocena książki wypada pozytywnie. Jest to rzetelne, dobrze udokumentowane studium szeroko nakreślające i analizujące specyficzny obszar badawczy na podstawie obszernej dokumentacji prasowej i literatury funkcjonującej w niemieckim obiegu naukowym. W skali kraju tak ukierunkowane pole badawcze i wyniki badań są z pewnością osiągnięciem nowatorskim, gdyż problematyka ta w takiej skali i wymiarze nie była tak kompleksowo podejmowana w badaniach naukowych.

W obszarze dorobku naukowego w głównym cyklu - „osiągnięcie naukowe” można więc mówić o sporym dorobku kandydatki do stopnia naukowego doktora habilitowanego. Na liście dokonań po uzyskaniu stopnia zawodowego doktora obok sztandarowej tzw. pracy habilitacyjnej znaleźć można 1 monografię, współautorstwo kolejnej, 18 części prac zbiorowych (w tym 4 opublikowane w języku angielskim i 2 w języku rosyjskim). Listę tę uzupełnia 6 artykułów zamieszczonych w periodykach naukowych polskich i rosyjskich w językach angielskim i rosyjskim.

Miarą osiągnięć naukowych kandydatów do stopnia naukowego czy tytułu naukowego jest zazwyczaj liczba cytowań w prestiżowych indeksach. Tutaj możemy mówić o pewnym niedosyć. *H-indeks* wyróżnił ją zaledwie 2 punktami (według Google Scholar). Wprawdzie w bazie Google Scholar znalazłem wiele zapisów związanych z Autorką, ale liczba rzeczywistych cytowań nie imponuje i wynosi 15. W tym zakresie można więc mówić o słabszej rozpoznawalności naukowej kandydatki do stopnia doktora habilitowanego.

Reasumując tę najważniejszą część składającą się na całościowy dorobek Habilitantki należy stwierdzić, że po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nastąpił znaczący wzrost dokonań badawczych dr Magdaleny Żakowskiej i to zarówno w sensie ilościowym, jak i jakościowym. W rankingu punktów przyznawanych przez MNiSW Autorka z 384,1 punktami sytuuje się bardzo przyzwoicie. Trzeba jednak zaznaczyć, że ten szeroki dorobek piśmienniczy powstał też w praktycznie w okresie dekady lat 2010-2020. Wartościowa w sensie naukowym jest w pierwszej kolejności praca habilitacyjna, czyli konkretne osiągnięcie badawcze. Wysoki i poziom merytoryczny i warsztatowy prezentują części prac zbiorowych i artykułów naukowych.

3. Doświadczenia we współpracy międzynarodowej (staże zagraniczne i krajowe)

Nie ulega wątpliwości, że współpraca międzynarodowa Habilitantki w porównaniu z piśmienniczą aktywnością w nie jest jej mocną stroną. Z przedłożonej dokumentacji nie wynika, by Habilitantka po doktoracie przebywała na zagranicznych stażach z wykładami (poza jednym wykładzie na Uniwersytecie w St. Gallen), czy chociażby na pobytach naukowych w ramach Erasmusa (*Staff Mobility*). Może to wynik niedopatrzenia, ponieważ obecność Autorki w czasopiśmie rosyjskich świadczy o aktywnej współpracy zagranicznej, chociażby z Petersburskim Uniwersytetem Państwowym..

4. Ocena udziału w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych

W latach 2010-2019- 2019 Habilitantka uczestniczyła z referatem w 28 konferencjach naukowych związanych z problematyką osiągnięcia naukowego i pozostałych obszarów badawczych, z czego 15 miało charakter międzynarodowy. Głównie odbywały się one w Łodzi i Warszawie ale na szczególną uwagę zasługuje obecność dr. Żakowskiej w ośrodkach uniwersyteckich w Petersburgu, Sofii, Tartu, Budapeszcie, Salonikach, Jekaterynburgu i Rydze.

Ocena jej zaangażowania na tej płaszczyźnie wypada pozytywnie i dotyczy to jej wystąpień międzynarodowych. Zaskakuje jednak – biorąc pod uwagę atrakcyjność jej zainteresowań badawczych - nieobecność Habilitantki z referatem w niemieckich i austriackich ośrodkach badawczych i uniwersytetach. Jeden wspomniany wykład gościnny na szwajcarskim Uniwersytecie w St. Gallen to trochę za mało.

5. Doświadczenia w kierowaniu zespołami badawczymi krajowymi i międzynarodowymi oraz udziału w grantach badawczych. Organizacja konferencji naukowych. Członkostwo w korporacjach i towarzystwach naukowych

Ogólnie z różnym statusem dr M. Żakowska związana była po uzyskaniu doktoratu z czterema projektami badawczymi. W jednym z nich (*Wizerunek Rosji w niemieckim i austriackim dyskursie politycznym w XIX i XX wieku*) będącym wewnętrznym grantem Uniwersytetu Łódzkiego pełniła rolę kierownika projektu. W ramach szwajcarskiego programu naukowego SCIEX była stypendystką, jednak ważne odnotowania jest jej udział w charakterze wykonawcy w projekcie NCN (*Wizerunek*

Rosji-niedźwiedzia w kulturach europejskich) i projekcie Fundacji im Stefana Batorego (*Czy powinniśmy bać się Rosji? Czy Rosja powinna bać się Europy?*).

W zakresie organizacji życia naukowego Habilitantka była organizatorką i przewodniczącą panelu naukowego na 1 konferencji międzynarodowej oraz współorganizatorką 3 konferencji krajowych. Sama nie organizowała konferencji zarówno o charakterze międzynarodowym, jak i krajowym.

Na wzmiankę zasługuje uczestnictwo dr Żakowskiej w charakterze członka w Polskim Towarzystwie Studiów Międzynarodowych, Polskim Towarzystwie Studiów Europejskich i Towarzystwie Polsko-Austriackim.

W ujęciu recenzenta ocena tej części ogólnej aktywności Habilitantki wypada w stopniu wystarczającym na jej korzyść. Podkreślić jednak trzeba, że kandydatka do stopnia naukowego doktora habilitowanego samodzielnie lub z zespołem jako kierownik nie ubiegała się o prestiżowe granty z Narodowego Centrum Nauki czy Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki.

6. Osiągnięcia dydaktyczne

Główna działalność dydaktyczna kandydatki do stopnia naukowego doktora habilitowanego skoncentrowana była na zajęciach organizowanych na macierzystym wydziale Uniwersytetu Łódzkiego na kierunkach politologia, stosunki międzynarodowe, i międzynarodowe studia kulturowe. Prowadziła też zajęcia w Studium Doktoranckim Nauk o Polityce. Jej wykłady (12), konwersatoria (20), ćwiczenia (5) pokrywały się z zainteresowaniami badawczymi i programami studiów. Na szczególne podkreślenie zasługuje prowadzenie trudnych przecież zajęć w ramach *e-learningu* w języku angielskim, co było szczególnie doceniane przez studentów.

Prowadzone przez dr Żakowską przedmioty obejmowały m.in. teorię stosunków międzynarodowych, międzynarodowe stosunki polityczne, globalizację i regionalizację. Ciekawe zajęcia dotyczyły międzynarodowych stosunków kulturalnych, uprzedzeń i zaprogramowani kulturowych w stosunkach międzynarodowych, tożsamości europejskiej. Cykl wykładów, konwersatoriów i ćwiczeń poświęcony był problemom związanym z Rosją. I wreszcie kolejny segment jej dydaktycznej aktywności dotyczył problemów integracji europejskiej i ostatni już w węższym wymiarze – medioznawstwa.

Habilitantka na swoje konto przypisać może wypromowanie 14 magistrantów, 53 licencjatów oraz zrecenzowanie 144 prac licencjackich i magisterskich. Biorąc pod uwagę szerokie zaangażowanie dydaktyczne i ustawiczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych w ramach pogłębiania znajomości języków, doskonalenia prowadzenia zajęć, można powiedzieć, że w tym obszarze podlegającym ocenie, Habilitantka posiada wymagane spore doświadczenie jako dydaktyk i opiekunka prac magisterskich i licencjackich.

7. Działalność organizująca i popularyzująca naukę. Nagrody i wyróżnienia

Nie ulega wątpliwości, że ten obszar aktywności dr M. Żakowskiej zasługuje na pozytywną ocenę recenzenta. Odnosi się to głównie do żmudnego przygotowania programów nauczania na specjalności dziennikarstwo i europeistyka oraz regiony Europy na UŁ. Od 2010 r. Habilitantka jest opiekunem Koła Naukowego Europy Wschodniej, gdzie energicznie wspiera studentów i doktorantów w organizacji konferencji, seminariów i różnych innych spotkań naukowych. W ramach działalności popularyzującej naukę dr Żakowska prowadziła warsztaty dla uczniów liceów łódzkich, obecna była też na cyklicznych łódzkich Targach Edukacyjnych. W 2013 r. współuczestniczyła w procesie przygotowań wniosku do MNiSW o przyznanie uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego Wydziałowi Studiów Międzynarodowych i Politologicznych UŁ. Działała także na rzecz nawiązania współpracy pomiędzy UŁ i Uniwersytetem Państwowym w Astrachaniu. Dwukrotnie była sekretarzem wydziałowej komisji rekrutacyjnej. W 2014 r. Habilitantka otrzymała nagrodę rektora UŁ za monografię *Europa i niedźwiedź*, nie wiadomo jednak, czy otrzymała inne wyróżnienia, np. nagrody dziekańskie.

Ocena ogólna

Przechodząc do generalnych uogólnień i spostrzeżeń, należy podkreślić, że w obszarach, które podlegają recenzji, dorobek Habilitantki jest dość spójny i jednorodny. Najważniejsze punkty odniesienia, które mają zasadniczy wpływ na końcową ocenę to jest dorobek piśmienniczy. Osiągnięcie naukowe (praca habilitacyjna) reprezentuje z pewnością dobry poziom merytoryczny, metodologiczny i warsztatowy. Dotyczy to także części prac zbiorowych i artykułów naukowych. Widać, że w zakresie omawianych zagadnień Autorka ma szeroką i ugruntowaną wiedzę. Nie budzi

zastrzeżeń aktywność dydaktyczna i udział w konferencjach naukowych z wygłoszonym referatem, na uznanie też zasługuje jej zaangażowanie na rzecz wydziału i aktywność pozauczelniana. Mając to na uwadze można pokusić się sformułowanie określenia, że mamy obecnie do czynienia z dojrzałą kandydatką do stopnia naukowego doktora habilitowanego. Jej dorobek jest znaczący w ujęciu ilościowym jak i jakościowym i jako taki spełnia ustawowy wymóg „znaczącego postępu” od czasu uzyskania doktoratu. Od czasu obrony pracy doktorskiej nastąpił znaczący wzrost jej zaangażowania naukowego i dydaktycznego. *Cum grano salis* można powiedzieć, że sporym zaskoczeniem jest brak bliskim jej klimatom naukowym współpracy z niemieckimi i austriackimi środowiskami naukowymi. Na to nakłada się słaba rozpoznawalność naukowa, wyrażona liczbą cytowań. Rodzi się więc postulat szerszego włączenia się w naukowy obieg międzynarodowy.

Spore zasługi Habilitantki w zakresie realizowanych przez nią badaniach naukowych wpływają w największym stopniu na pozytywny obraz jej dokonań. Jestem przeświadczony, że posiadając już tak bogate doświadczenie naukowe i dydaktyczne dr Magdalena Żakowska spełnia może nie w stopniu optymalnym, wymagane warunki, które należy oczekiwać od kandydatki do stopnia naukowego doktora habilitowanego. Nie ulega też wątpliwości, że dr M. Żakowska wykazuje się dobrymi predyspozycjami do dalszego prowadzenia badań w charakterze samodzielnego pracownika nauki. Jest ona w pełni ukształtowaną, dojrzałą badaczką specjalizującą się w eksploracji interesującego pola badawczego. Biorąc pod uwagę powyższe przesłanki stwierdzam, że dorobek naukowo-badawczy oraz dydaktyczny dr Magdaleny Żakowskiej w stopniu wystarczającym odpowiada normom i standardom określonym w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych, tytule naukowym i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz.595 ze zm. DZ.U. z 2005, nr 164, oraz art. 33 ust. z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki). Opierając się na tych podstawach, wnioskuję więc o dopuszczenie Pani dr Magdaleny Żakowskiej do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego

Bogdan Koszel

(prof. dr hab. Bogdan Koszel)

Poznań, 2021-04-14